

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (A. Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rafael House”, reprezentantă de avocatul Marina Frecauțan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rafael House” împotriva lui Ianuș Boeșteanu, Igor Cantemir, Vitalie Gheras, Alexandru Țurcanu, Victor Braghiș, Serghei Caraman, Maria Croitoru, Ion Roșca, Ilie Slobozeanu privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 iunie 2016, S.R.L. „Rafael House” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ianuș Boeșteanu, Igor Cantemir, Vitalie Gheras, Alexandru Țurcanu, Victor Braghiș, Serghei Caraman, Maria Croitoru, Ion Roșca, Ilie Slobozeanu privind încasarea prejudiciului material și moral, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 13 mai 2015 de către Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău a fost primită spre examinare cererea de chemare în judecată a lui Ianuș Boeșteanu ș.a. împotriva S.R.L. „Rafael House”, Primăriei com.Grătiești privind constatarea că influența provenită din terenul vecin prin acțiuni de edificare a blocului locativ cu 5 etaje și instalațiile aferente acestuia, nu corespund criteriilor de asigurare a bunei vecinătăți și atentează în mod inadmisibil la utilizarea terenurilor reclamantilor, cu demolarea elementelor constructive ale blocului locativ de pe terenul cu suprafața de 0,09 ha cu nr.cadastral XXX.

La depunerea cererii de chemare în judecată Ianuș Boeșteanu ș.a. au solicitat și aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin interzicerea S.R.L. „Rafael House” de a executa careva lucrări de construcție a blocului locativ amplasat pe terenul cu suprafața de 0,09 ha cu nr.cadastral XXX, situat pe adresa mun.Chișinău,

com.Grătiești, str.Decebal, 2, cerință care a fost admisă prin încheierea din 19 mai 2015 a Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău.

Încheierea menționată a fost contestată, iar prin decizia din 10 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost anulată măsura de asigurare aplicată și respinsă ca neîntemeiată cerința reclamanților.

Astfel, la cererea neîntemeiată a pîrîților, a fost stopată activitatea S.R.L. „Rafael House” de la 19 mai 2015 pînă în 10 iulie 2015, fapt care a afectat enorm activitatea economică a societății, consecințele resimțindu-se și în prezent.

Ignorând eșecul cu privire la măsura de asigurare aplicată, la data de 21 decembrie 2015 Ianuș Boeșteanu, Vitalie Gheras, Cantimir Igor, Țurcan Alexandru, Roșca Ion, Slobozeanu Ilie, Braghiș Victor, Croitoru Maria și Caraman Sergiu au înaintat repetat o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com.Grătiești, intervenienți accesorii S.R.L. „Rafael House”, Florica Andrei, autoritatea care depune concluzii Inspekția de Stat în Construcții privind recunoașterea ca fiind ilegal și anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr.12A din 01 decembrie 2015 și a autorizației de construire nr. 01/01 din 05 februarie 2015.

La depunerea cererii de chemare în judecată s-a solicitat aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire contestate, cu interzicerea executării oricăror lucrări de construcție pe terenul din intravilan cu suprafața de 0,09 ha, cu nr.cadastral XXX, situat pe adresa mun.Chișinău, com.Grătiești, str.Decebal, 2 în baza actelor administrative menționate, pînă la examinarea cauzei în fond.

Încheierea privind asigurarea acțiunii din 21 decembrie 2015 emisă de Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău a fost casată de către Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 25 februarie 2016.

S.R.L. „Rafael House” a fost silită să respecte interdicția de executare a lucrărilor la bunul imobil litigios, perioadă extrem de îndelungată și cu consecințe majore asupra situației financiare, economice a întreprinderii și a reputației sale profesionale.

A indicat că prin încheierea din 06 aprilie 2016 emisă de către Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, s-a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Boieșteanu Ianuș, Ghervas Vitalie, Cantimir Igor, Țurcan Alexandru, Roșca Ion, Slobozianu Ilie, Braghiș Victor, Croitoru Maria și Caraman Sergiu împotriva Primăriei com.Grătiești, intervenienți accesorii S.R.L. „Rafael House” etc. în partea înaintării acesteia de către Cantimir Igor, Țurcan Alexandru, Roșca Ion, Slobozianu Ilie, Braghiș Victor, Croitoru Maria și Caraman Sergiu.

Consideră întemeiată solicitarea încasării prejudiciului material suportat prin aplicarea nefondată a măsurii de asigurare din 19 mai 2015 în mărime de 239 795,51 lei, iar prin aplicarea nefondată a măsurii de asigurare din 21 decembrie 2015, prejudiciul material suportat constituie 208 762,90 lei.

A menționat că odată cu înaintarea acțiunilor în instanța de judecată, pe lîngă aplicarea neîntemeiată a măsurilor de asigurare, pîrîții au înaintat un șir de plîngeri în diferite instanțe, inclusiv Inspekția în construcții, Centrul Național Anticorupție, Primăria Grătiești etc., au organizat adunări a consătenilor unde duceau în eroare opinia acestora referitor la drepturile și obligațiile S.R.L. „Rafael House” atît față de vecini, cît și față de investitorii săi.

Remarcă faptul că, S.R.L. „Rafael House” se consideră un antreprenor de bună credință, și-a executat în termen obligațiile asumate față de investitori, a finisat mai mult de trei blocuri locative în com.Grătiești și nu a avut nici un litigiu în instanța de judecată din momentul fondării sale.

Astfel, pîrîții au lezat reputația profesională a S.R.L. „Rafael House”, încalcînd alin.2 al art.32 al Constituției Republicii Moldova, libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Totodată, reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.

Prin urmare, S.R.L. „Rafael House” pretinde la încasarea din contul pîrîților a unei daune morale în mărime de 300 000 de lei.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul lui Ianuș Boeșteanu, Vitalie Gheras, Cantemir Igor, Țurcan Alexandru, Roșca Ion, Slobozianu Ilie, Braghiș Victor, Croitoru Maria și Caraman Sergiu, în mod solidar, în beneficiul S.R.L. „Rafael House” a prejudiciului material cauzat prin aplicarea neîntemeiată a măsurilor de asigurare a acțiunii în mărime de 448 558,41 de lei, încasarea în mod solidar în beneficiul S.R.L. „Rafael House” a prejudiciului moral cauzat prin lezarea reputației profesionale în mărime de 300 000 de lei, cît și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată a S.R.L. „Rafael House” împotriva lui Ianuș Boeșteanu, Igor Cantemir, Vitalie Gheras, Alexandru Țurcanu, Victor Braghiș, Serghei Caraman, Maria Croitoru, Ion Roșca, Ilie Slobozeanu.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temei apelul declarat de către avocatul Frecauțan Marina, în interesele S.R.L. „Rafael House” și s-a menținut hotărîrea din 27 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a concluzionat că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărîrea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Colegiul a reținut că pentru a beneficia de dreptul de a înainta acțiunea de reparare a prejudiciului material în temeiul art. 182 alin. (2) Cod de procedură civilă, urmează a fi întrunite cumulativ următoarele circumstanțe: condiția cu privire la admiterea de către instanță a cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii împotriva pîrîtului și menținerea acesteia pe parcursul examinării cauzei pînă hotărîrea devine definitivă; existența legăturii de cauză-efect între aplicarea măsurilor de asigurare și prejudiciul survenit prin aplicarea lor; respingerea pretențiilor reclamantului din cererea principală prin pronunțarea unei hotărîri judecătorești; devenirea hotărîrii judecătorești irevocabile.

Raportând împrejurările respective la circumstanțele cauzei instanța de apel a constatat că la caz încheierile instanței de fond prin care s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare nu au fost menținute pe parcursul examinării cauzei pînă cînd hotărîrea a devenit definitivă.

Totodată nici condiția cu privire la respingerea pretențiilor reclamantului din cererea principală prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești irevocabile nu a fost întrunită or, la data 28 mai 2015, de către Inspekția de Stat în Construcții a fost emisă prescripția nr.001368, privind constatarea încălcării Legii nr.163 din 09 iulie 2010 la emiterea certificatului de urbanism și dispunerea retragerii autorizației de construire din 05 februarie 2015 și a certificatului de urbanism din 01 decembrie 2014. Inspekția de Stat în Construcții a propus sistarea tuturor lucrărilor de construcție-montaj până la prelungirea duratei de executare a lucrărilor de construcție în autorizația de construcție sau până la obținerea unei noi autorizații de construcție. Respectiv, obligația de stopare a lucrărilor de construcție a blocului locativ din s.Grătiești str. Decebal, 2 a avut loc, pe lângă aplicarea de către instanțele de judecată a măsurilor asigurătorii, inclusiv în baza actelor administrative de dispoziție ale Inspekției de Stat în Construcții, atât în a.2015 cât și în a.2016, cât și din cauza neprelungirii termenului duratei executării lucrărilor.

Instanța de fond corect a constatat că de către S.R.L. „Rafael House” nu au fost stopate lucrările de construcție a imobilului situat s. Grătiești str. Decebal, 2, deși au fost aplicate măsuri de asigurare de către instanța de judecată, cât și existau prescripțiile Inspekției de Stat în Construcții.

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că prevederile art. 182 alin. (2) Cod de procedură civilă nu sunt aplicabile cazului, or în sensul normei menționate este întemeiată pretenția în cazul în care acțiunea reclamantului este respinsă integral, pe când încheierile privind asigurarea acțiunii au fost casate. În cazul cu încheierea de asigurare a acțiunii din 21 decembrie 2015 nu a fost pronunțată o hotărâre, deoarece prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016 cererea de chemare în judecată înaintată de Ianuș Boeșteanu, Igor Cantemir, Vitalie Gheras, Alexandru Țurcanu, Victor Braghiș, Serghei Caraman, Maria Croitoru, Ion Roșca, Ilie Slobozeanu, a fost scoasă de pe rol.

Totodată la caz lipsește legătura de cauză-efect între aplicarea măsurilor de asigurare și prejudiciul survenit prin aplicarea lor.

Instanța de fond corect a concluzionat asupra înscrisurilor prezentate în susținerea existenței prejudiciului, considerându-le irelevante, pe motiv că S.R.L. „Rafael House” nu a stopat niciodată activitatea, iar documentele anexate sunt acte unilaterale emise de acesta, fără vreun suport juridic și factologic, și nu sunt documente care ar proba prejudiciul efectiv suportat.

Colegiul a remarcat că depunerea de către pîrîți a mai multor cereri de chemare în judecată, cereri de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, a plîngerilor la organele de drept și instituții de resort, nu constituie temei pentru a pretinde lezarea reputației profesionale. Adresarea pîrîților cu cereri constituie realizarea dreptului constituțional al acestora, și anume dreptul de a adresa cereri sau petiții organelor statale, și nici într-un caz nu poate fi apreciat ca cauzare de prejudiciu moral.

Instanța de apel a considerat corectă soluția dată de instanța de fond precum că, S.R.L. „Rafael House” nu întrunește exigențele legale necesare pentru a pretinde recuperarea prejudiciului moral în legătură cu lezarea reputației profesionale. Or, la materialele acțiunii nu sunt anexate probe care să demonstreze prejudiciul moral cauzat precum și mărimea compensării solicitate.

În sensul Legii nr.64 din 09.07.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Din considerentele menționate instanța de fond just a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral și pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, care este una subsecventă.

La 13 februarie 2019 S.R.L. „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan, a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului a indicat art. 432 alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă și anume că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpret în mod eronat legea.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare au ignorat cerința S.R.L. „Rafael House” de încasarea cheltuielilor de judecată, sub formă de asistență juridică acordată, suportate la examinarea litigiilor în care a fost antrenat contrar voinței sale potrivit art.94 alin. (1) și art.82 Cod de procedură civilă. Astfel, pentru examinarea cauzei civile la cererea lui Ianuș Boeșteanu etc. împotriva S.R.L. „Rafael House”, Primăria c.Grătiești, care a fost respinsă ca neîntemeiată recurentul a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7000 lei. Pentru examinarea cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată a lui Ianuș Boeșteanu și Vitalie Gheras împotriva Primăriei c.Grătiești, intervenienți accesorii S.R.L. „Rafael House”, Florica Andrei, care a fost respinsă ca fiind tardivă, a suportat cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 5000 de lei. Pentru examinarea cauzei civile inițiate la cererea S.R.L. „Rafael House” împotriva Primarului c.Grătiești, intervenienți accesorii Ianuș Boeșteanu, Vitalie Gheras, care a fost admisă parțial, a suportat cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 7000 de lei. Faptul suportării cheltuielilor menționate se confirmă prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei. S.R.L. „Rafael House” a solicitat încasarea acestor cheltuieli, iar instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra acestor cerințe.

Cît privește pretenția de încasare a prejudiciului material suportat în perioada 21 decembrie 2015 – 25 februarie 2016, consideră că instanța de apel nu a motivat acest capăt de cerere, concluziile fiind expuse vag și în lipsă de suport probatoriu. Prejudiciul material suportat prin aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii a fost probat prin certificate anexate, facturi, contracte de arendă a utilajului etc.

Consideră că pîrîți au lezat obraznic reputația profesională a S.R.L. „Rafael House”, or libera exprimare urmează a fi bazată pe fapte concrete și suport probatoriu. Prin urmare intimatul pretinde în continuare încasarea daunei morale în mărime de 300 000 de lei.

Atît prima instanță, cît și instanța de apel au ignorat motivele invocate și au emis acte insuficient motivate, obligație impusă prin lege.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 14

decembrie 2018 (f.d. 107, vol.II), însă la materialele cauzei lipsește confirmarea recepționării deciziei contestate.

Prin urmare recursul declarat la 13 februarie 2019 de către S.R.L. „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.R.L. „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.R.L. „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de S.R.L. „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rafael House”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh